

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

«ОБЛІК ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК»

Розробник:
Канцедал Н. А., завідувач, професор
кафедри обліку і оподаткування,
к.е.н., доцент

Полтава 2023 р.

Назва навчальної дисципліни	Облік земельних ділянок
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Канцедал Наталія Анатоліївна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, професор кафедри; кабінет 436, навчальний корпус 4 e-mail: nataliia.kantsedal@pdaa.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/kancedal-nataliya-anatoliyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Попередні умови для вивчення дисципліни	Базові знання з дисциплін гуманітарного фундаментально-прикладного та фахового блоку
Заплановані результати навчання	
Мета вивчення навчальної дисципліни:	формування у здобувачів фундаментальних знань щодо місця і значення земельних ресурсів в економічній системі, їх класифікації, нормативно-правового забезпечення обліку господарських операцій із земельними ділянками та контролю таких операцій
Основні завдання навчальної дисципліни:	- формування комплексної понятійної бази про земельні ділянки як об'єкт бухгалтерського спостереження; - формування вмінь, що дозволяють ідентифікувати та відобразити господарські операції з обліку земельних ділянок в залежності від їх цільового призначення та специфіки суб'єкта власності
Компетентності: Загальні компетентності (ЗК):	ЗК10. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у професійній сфері. ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та дотримання безпечних умов праці.
Результати навчання	РН5. Застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання. РН13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетентності.
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 90. Кількість кредитів – 3. Форма семестрового контролю – залік.
Політика навчальної дисципліни	Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи

	<p>заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p> <p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема Prometheus, Coursera, а також за результатами наукової активності, підтвердженої сертифікатами, публікаціями у відкритих виданнях тощо.</p> <p>Особливості зарахування результатів неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf</p>
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:	Презентації, матеріали відкритих видань

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Земельні ресурси як об'єкт обліку.	20	4	2	14
Тема 2. Облік земель державної та комунальної власності.	24	4	4	16
Тема 3. Облік земель сільськогосподарського призначення.	24	4	4	16
Тема 4. Облік земель під об'єктами нерухомості.	22	4	4	14
Усього годин	90	16	14	60

10. Форми контролю результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Письмове виконання практичних завдань	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
PH5.	2,5	17,5	5	25	50
PH13.	2,5	17,5	5	25	50
Разом	5	35	10	50	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	правильна обгрунтована відповідь за лекційним матеріалом свідчить про достатній рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0,5	неточна відповідь за лекційним матеріалом свідчить про задовільний стан вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0	відсутність відповіді на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	проведені розрахунки свідчать про достатній рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
2,5	проведені розрахунки (з певними неточностями) свідчать про достатній рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
1	проведені розрахунки (з неточностями) свідчать про задовільний рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Контрольна робота

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	проведені розрахунки свідчать про достатній рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
2,5	проведені розрахунки (з певними неточностями) свідчать про достатній рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
1	проведені розрахунки (з неточностями) свідчать про задовільний рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності

Кількість балів	Критерії оцінювання
	компетентності для ефективної професійної діяльності
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	проведені розрахунки свідчать про достатній рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
7	проведені розрахунки (з певними неточностями) свідчать про достатній рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
4	проведені розрахунки (з неточностями) свідчать про задовільний рівень вміння, застосовуючи гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання, здійснювати пошук та узагальнення інформації, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин Лекції/ практичні заняття	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
		Опи-тування	Письмове виконання практичних завдань	Конт-рольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Економічна сутність та цілі екологічного податку.	2/2	1	5	-	10	16
Тема 2. Розвиток екологічного оподаткування.	2/-	1	-	-	10	11
Тема 3. Сучасні умови екологічного оподаткування.	4/6	1	15* (5/5/5)	5	10	31
Тема 4. Екологічні аспекти інших загальнодержавних податків.	6/6	1	15* (5/5/5)	5	10	31
Тема 5. Європейський досвід екологічного оподаткування.	2/-	1	-	-	10	11
Разом	16/14	5	35	10	50	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Белінська С. М. Методичні аспекти оцінки земельних ресурсів для цілей бухгалтерського обліку. *Ефективна економіка*. 2015. № 3.
2. Белінська С.М. Теоретичні засади бухгалтерського обліку землі. *Бізнес-навігатор*. 2015. № 1. С. 168-173.
3. Булавинець В. М. Облік земельних ділянок як інструмент «зелених» фінансів. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8462>.
4. Гузар Б.С. Проблеми обліку земельних ресурсів. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрного університету*. 2009. №17. Т.2. С. 107-109.
5. Замула І.В., Малуґа Н.М. Передумови бухгалтерського обліку складових природно-ресурсного потенціалу. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : проблеми теорії, методології, організації*. 2013. №1. С. 157-173.
6. Коробська А. О. Еколого-економічна оцінка використання земель сільськогосподарського призначення. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. №11. С. 93-97.
7. Нечипорук Н.В. Актуальні питання бухгалтерського обліку земельних ресурсів. *Агросвіт*. 2018. № 10. С. 58-64.
8. Нечипорук Н.В. Інформаційне забезпечення обліку земельних ресурсів: напрями розвитку статистичних досліджень. *Статистика України*. 2018. № 1. С. 24-29.
9. Нечипорук Н.В. Облік прав користування земельними ресурсами.
10. Нікола С.О. Гусев А.О. Облік земельних ділянок як інструмент державного впливу на економіку природокористування. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 4 (115). С. 108-111. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/4_2020/21.pdf.
11. Остапчук Т.П. Теоретичні та прикладні аспекти обліку у сфері землекористування. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2013. Вип. 1. С. 154-164
12. Оцінка земель: Навчальний посібник / [М.Г. Ступень, Р.Й. Гулько, І.Р. Залуцький, О.Я. Микула та ін.]: За заг. ред. М.Г.Ступеня. [2-ге вид., стереотипне]. Львів: Новий світ 2001, 2006. 308 с.
13. Оцінка та управління нерухомістю: навчальний посібник / [В.Р. Кучеренко, М.А. Заєць, О.В. Захарченко, Н.В. Сментина, В.О. Улибіна]. Одеса: Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2013. 272 с.
14. Присяжнюк С.В., Новодворська В.В., Любар О.О. Земельні ресурси як об'єкт бухгалтерського обліку. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2012. № 1 (56). Том 2. С. 219-223.
15. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/39-buhgalterskiy-oblk-sadovska-b.html>
16. *Сталий розвиток економіки: міжнародний науково-виробничий журнал*. 2018. № 2 (39). С. 159-165.
17. Сучек С. Облік земельних ділянок: європейський досвід та перспективи його застосування в українських реаліях. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. № 3. С. 85-92.
18. Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Документальне відображення земельних ділянок у системі обліку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 1. С. 112-122.

19. Чуйко Л.А. Майнові права на земельну ділянку у сфері господарювання: проблеми визначення. *Право та інновації*. 2014. № 4 (8). С. 197-206.

20. Юрченко Т.В. Земельні ресурси як об'єкт бухгалтерського облік. *Агросвіт*. 2017. № 3. С. 43-51.

Допоміжні

1. Бінчаровська Т. Актуальні питання обліку земель сільськогосподарського призначення. Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку: збірник наукових праць всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 30 березня 2017 р.). Тернопіль: Крок, 2017. С. 14-15.

2. Коробська А. О. Нормативна грошова оцінка земель як інструмент регуляторної політики у сфері використання земельних ресурсів. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2019. №1. С. 115-124.

3. Настенко М.М., Максимчук А.О. Специфіка обліку земель сільськогосподарського призначення. *Інноваційна економіка: Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2013. № 3. С. 312-314.

4. Нечипорук Н.В. Етапи формування облікової політики підприємства щодо земельних ресурсів. Актуальні питання економіки, управління та права: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 лютого 2018 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2018. Ч. 2. С. 16-17.

5. Нечипорук Н.В. Класифікація земельних ресурсів для потреб бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації: *Збірник наукових праць*. К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2017. Вип. 1. С. 46-55.

6. Ціцька Н.Є. Актуальні питання обліку земель сільськогосподарського призначення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 6. С. 897-900

Інформаційні ресурси

1. «Облік і фінанси» (e-ISSN 2518-1181, p-ISSN 2307-9878) – фаховий рецензований науково-виробничий журнал відкритого доступу. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/aboutus/>

2. Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/>

3. Вісник ХНАУ – фаховий журнал відкритого доступу. URL: <http://visen.knau.kharkov.ua/>

4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. URL: <http://vobu.ua/ukr/>

5. Дебет-кредит. Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtk.com.ua/>

6. Електронний репозитарій наукових публікацій ПДАА. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/>

7. Жива бухгалтерська книга. Онлайн-видання. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/buhbook>

8. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

9. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>